

Торгівля у листопаді 2016 року

У січні-листопаді 2016р. (п/п), за оцінками Мінекономрозвитку, зростання обсягів випуску ВЕД "Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів" залишилось на рівні 10 місяців і становило 4,4% [$\pm 0,1$ в.п.]. При цьому, формування загального показника торгівлі відбувалося з урахуванням прискорення зростання обороту роздрібною торгівлі до 3,7% (проти 3% за 10м. 2016р.) на тлі уповільнення цінової динаміки на внутрішньому ринку та подальшого зростання реальної заробітної плати, що певним чином компенсувало уповільнення зростання оптової торгівлі до 4,9% за 11м. 2016р. (5,7% за 10м. 2016р.), яке було пов'язано з уповільненням темпів приросту імпорту товарів та виробництва окремих видів переробної промисловості в умовах зростання собівартості.

За підсумками року очікується зростання обсягів випуску ВЕД «Торгівля» на рівні 4,2% [$\pm 0,2$ в.п.].

«у січні-листопаді 2016р. зростання ВЕД «Торгівля» залишилось на рівні 10 місяців»

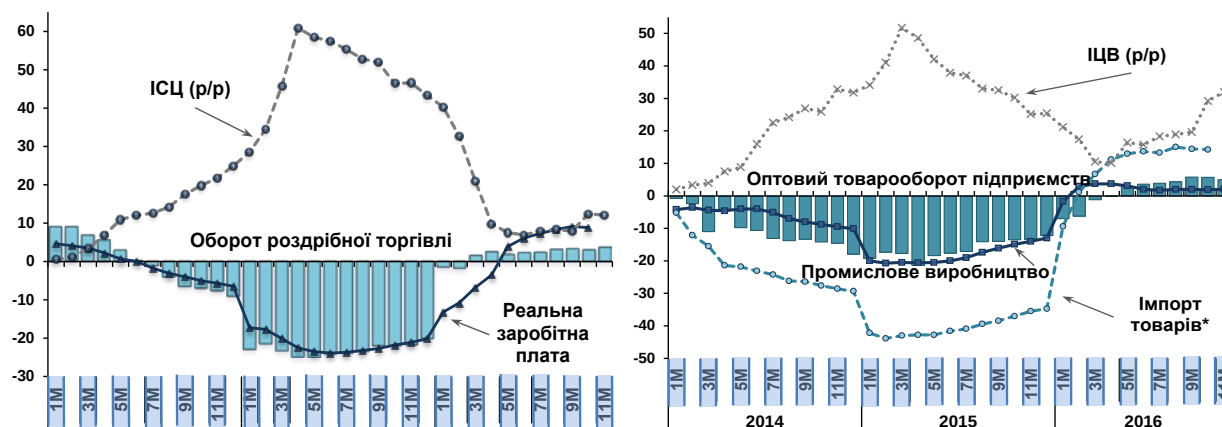
Табл. 1. Основні показники внутрішньої торгівлі, % п/п

	11М 2015	10М 2016	11М 2016	внесок, в. п. (11М 2016)	структура, % (2015)
ВЕД "Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів"*	-17,1	4,4	4,4	-	100
Оптовий оборот підприємств	-13,3	5,7	4,9	2,7	53,6
Оборот роздрібною торгівлі	-21,4	3,0	3,7	1,7	46,4

Джерело. ДСС

*- розрахунки Мінекономрозвитку.

Рис. 1. Оптовий оборот підприємств та оборот роздрібною торгівлі, % п/п

*Не включаючи імпорт мінеральних продуктів

Джерело. ДСС, НБУ

Основними чинниками поточної динаміки є:

Стимулюючі:

(1) збільшення попиту на послуги оптової торгівлі з боку підприємств переробної промисловості, будівництва та рослинництва через розширення їх діяльності;

Довідково. У листопаді 2016р.(р/р) с/г виробництво зросло на 4,7% (13,2% частка у використанні ВЕД «Торгівля» (за даними таблиці «витрати-випуск» у 2014 р.), при цьому частка імпорту у проміжному споживанні становила 28,6%), будівництво – на 11,6% (частки 0,4% та 29,1% відповідно) та переробна промисловість – на 3,9% (частки 73,7% та 34,6% відповідно).

(2) підвищення купівельної спроможності домогосподарств на тлі зростання реальної заробітної плати (у січні-листопаді 2016р. (п/п), як і у січні-жовтні 2016р., реальна заробітна плата підвищилась на 8,8%, зокрема, у листопаді 2016р.(р/р) зазначений показник продемонстрував зростання на 8,4%);

(3) уповільнення цінової динаміки на споживчому ринку (у річному розрахунку зростання ІСЦ становило 12,1% у листопаді 2016р.(р/р) проти зростання на 12,4% у жовтні 2016р.(р/р));

(4) покращення споживчих настроїв домогосподарств у попередньому місяці (лаговий вплив) (за даними компанії GfK у жовтні 2016р. індекс споживчих настроїв склав 51,6 (на 3,7 п. вище, ніж у жовтні 2015р.), індекс поточного особистого матеріального становища – 41,9 (на 8,3 п. вище), індекс доцільності великих покупок – 58,8 (на 7,3 п. вище)).

«зростання оптового товарообороту було підтримано розширенням попиту з боку підприємств реального сектору економіки»

Примітка. На індекс фізичного обсягу роздрібного товарообороту в більшій мірі впливає індекс споживчих настроїв за попередній місяць. Коефіцієнт кореляції (починаючи з червня 2015р.) між індексом фізичного обсягу роздрібного товарообороту (р/р) та зміною індексу споживчих настроїв (р/р) становить 76,3%, при цьому коефіцієнт кореляції між індексом фізичного обсягу роздрібного товарообороту (р/р) та зміною індексу споживчих настроїв (р/р) взятого з лагом в один місяць є кращим та становить 86,2%. Тобто індекс споживчих настроїв за поточний місяць визначає можливості/загрози, які впливатимуть на індекс фізичного обсягу роздрібного товарообороту у наступному місяці.

Довідково. За даними компанії GfK у листопаді 2016р. індекс споживчих настроїв зменшився на 2,6 п. порівняно листопадом 2015р. та склав 47,4 (у зокрема, індекс економічних очікувань склав 47,9, що на 6,6 п. нижче, ніж у листопаді 2015р.), що є певним ризиком, який **може вплинути на уповільнення темпів зростання обсягу роздрібного товарообороту у грудні 2016р.**

(5) **низька статистична база порівняння** (падіння у січні-листопаді 2015р.(п/п) становило у оптовій та роздрібній торгівлі 13,3% та 21,4% відповідно).

Стримуючі:

(1) **зменшення обсягів виробництва окремих видів промисловості** (у листопаді 2016р. (р/р) **текстильне виробництво** скоротилось на 2,7% (частка у використанні ВЕД «Торгівля» (за даними таблиці «витрати-випуск» у 2014 р.) становила 4,1%), **хімічне** – на 6,4% (частка – 5%) та **фармацевтичне** – на 1,6% (частка – 3,7%)) в наслідок зростання собівартості їх виробництва (зокрема, у листопаді продовжується зростання тарифів на енергоносії, а також збільшення витрат на імпортовану сировину та оплату логістичних послуг);

Довідково. У листопаді 2016р. до грудня 2015р. ціни на постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря для промисловості збільшилися на 52%, у т.ч. на електроенергію – на 49,9% (вцілому ціни у промисловості зросли на 31,5%).

(2) **низькі обсяги кредитування** внутрішньої торгівлі (роль обігових коштів) та **споживчого кредитування домашніх господарств** (станом на кінець листопада 2016р. у порівнянні з даними на кінець листопада 2015р. обсяг кредитів, наданих підприємствам торгівлі скоротився на 24,2%, а обсяг споживчих кредитів – на 8,8%).

(3) **уповільнення темпів приросту імпорту товарів**, у тому числі проміжного імпорту (у жовтні 2016 р. (р/р) фізичний обсяг імпорту товарів збільшився лише на 0,9% («плюс» 10,7% у вересні 2016р. та «мінус» 11,9% у жовтні 2015р.), при цьому індекс цін імпорту товарів скоротився на 1,5% (проти скорочення на 2,8% у вересні 2016р. та 12,3% у жовтні 2015р.), як наслідок, за 10 міс. 2016р. (п/п) темп приросту вартісного обсягу імпорту товарів знову продемонстрував зниження 0,1% (проти «нульового» приросту за 9 міс. 2016р. та «мінус» 32,2% за 10 міс. 2015р.).

Серед структурних змін у січні-листопаді 2016р. для розвитку внутрішньої торгівлі характерним було:

відновлення частки оптової торгівлі у структурі внутрішньої торгівлі до 56,2% (проти 53,8% у 2015р. та середнього значення за 2011-2013рр. – 58,9%) в умовах активізації виробничої діяльності;

Рис.2. Структура внутрішньої торгівлі (п/п), %

Джерело. ДСС

Примітка. Зміна структури торгівлі на користь оптової відбувається під впливом активізації виробничих процесів, в той час як, незважаючи на суттєве збільшення реальної заробітної

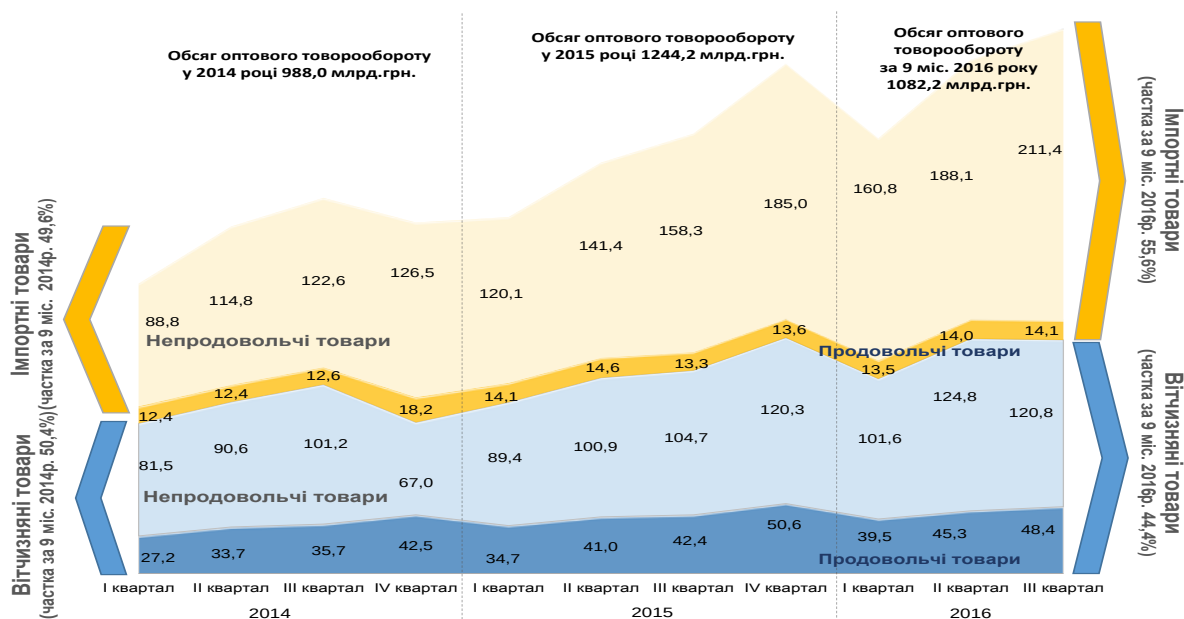
«високий темп зростання роздрібної торгівлі був обумовлений попитом домогосподарств, на тлі зростання реальної заробітної плати в умовах низької цінової динаміки на споживчому ринку, що дозволило компенсувати скорочення обсягів кредитування»

«в умовах активізації виробничої діяльності зростає частка оптової торгівлі у структурі внутрішньої торгівлі»

плати, підвищення комунальних тарифів та стримані споживчі настрої населення в умовах економічної невизначеності, обумовили повільніше зростання обсягів роздрібної торгівлі (порівняно з темпами зростання оптового товарообороту підприємств).

збільшення частки імпорتنих товарів у структурі торгівлі (за 9 міс. 2016р. частка імпорتنих товарів у оптовій торгівлі становила 55,6% (проти 52,8% за 9 міс. 2015р.), а у роздрібній – 43,1% (40,4% відповідно)), значною мірою, обумовлено зростанням попиту на проміжну імпортовану продукцію в умовах покращення фінансового стану підприємств та активізації діяльності в окремих підвидах промисловості, зростанням купівельної спроможності населення, на тлі збільшення заробітної плати, а також вищими конкурентними перевагами іноземної продукції порівняно з вітчизняною (зокрема, за 9 міс. 2016р. порівняно з 9 міс. 2015р. частка імпортованих продуктів фармацевтичних основних та препаратів фармацевтичних у структурі оптового товарообороту непродовольчих товарів збільшилась на 1,1 в.п. до 5,7%, засобів автотранспортних легкових – на 1,7 в.п. до 3,3%, промислової хімічної продукції – на 0,4 в.п. до 1,3%, машин і устаткування сільськогосподарського, для добувної провистлості та будівництва, текстильного, швейного та трикотажного виробництва – на 0,6 в.п. до 1,5%).

Рис. 3. Обсяг оптового товарообороту у розрізі видів товару та походження, млрд.грн

Джерело. ДСС

Регіональний розріз. У січні-листопаді 2016р.(п/п) регіональний розріз роздрібної торгівлі порівняно з попереднім звітним періодом майже не зазнав змін. Загальна кількість регіонів, які демонстрували позитивний результат обороту роздрібної торгівлі, як і у січні-жовтні 2016р., становила 21, у т. ч. у 16 регіонах спостерігалось прискорення зростання (у 7 регіонах відповідно), у 5 регіонах – уповільнення зростання (у 12 регіонах відповідно). Негативну динаміку продемонстрували 4 регіони, і лише у Донецькій області спостерігалось поглиблення падіння у порівнянні з січнем-жовтнем 2016р. (у 3 регіонах відповідно).

Табл. 2. Оборот роздрібної торгівлі (регіональний розріз), % п/п

Найбільші темпи зростання				Найбільші темпи падіння			
	11м 2016р.	частка у структурі, 11м 2016р.	внески, в. п. (11м 2016р.)		11м 2016р.	частка у структурі, 11м 2016р.	внески, в. п. (11м 2016р.)
Київська	6,9	5,2	0,4	Донецька	-4,9	5,1	-0,2
Львівська	6,6	5,9	0,4	Житомирська	-3,2	0,7	-0,02
Одеська	6,0	7,3	0,4	Рівненська	-1,5	0,7	-0,02
Полтавська	5,9	3,0	0,2	Чернівецька	-1,3	0,6	-0,01
Кіровоградська	5,3	2,1	0,1	-	-	-	-

Джерело. ДСС

Очікування. За підсумками 2016р. очікується зростання обсягів випуску ВЕД «Торгівля» на рівні 4,2% [±0,2 в.п.].

«вплив Донецької та Луганської області на динаміку обороту роздрібної торгівлі у січні-листопаді 2016р. становив «мінус» 0,2 в.п.»

«розвиток сфери торгівлі підтримувати меться подальшою активізацією виробничої діяльності »